

СЕКЦІЯ 4. ПЕДАГОГІЧНА МАЙСТЕРНІСТЬ ТА ПРОФЕСІЙНИЙ САМОРОЗВИТОК ПЕДАГОГА: ПРОБЛЕМИ Й ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

Авдеева О. Ю.
асистент кафедри хімії

*Житомирський державний університет імені Івана Франка
м. Житомир, Україна*

ФОРМУВАННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ХІМІЇ У ВИЩІЙ ПЕДАГОГІЧНІЙ ШКОЛІ

На сучасному етапі розвитку суспільства система освіти України зазнала значних змін. У Концепції розвитку неперервної педагогічної освіти [1] зазначено, що «під час підготовки педагогічних кадрів до професійної діяльності має бути сформована мотивація та створені умови для їх навчання та саморозвитку». Це дає нам підстави стверджувати, що завданням вищої педагогічної школи сьогодні є не лише професійна підготовка фахівців, а й забезпечення практичної готовності студентів до професійного саморозвитку та самовдосконалення. У зв'язку з цим, особливої уваги набуває проблема формування педагогічної майстерності майбутнього вчителя хімії та його адаптації до здійснення ефективної роботи в умовах загальноосвітнього навчального закладу.

На думку І.А. Зязюна, який детально вивчав проблему формування педагогічної майстерності в майбутніх учителів, не можна розглядати її лише як високий рівень розвитку спеціальних узагальнених умінь. Адже сутність педагогічної майстерності полягає в здатності майбутнього вчителя виявляти творчу ініціативу і в забезпеченні саморозвитку особистості учня [2, с 29].

Особистість майбутнього вчителя хімії розглядається нами як один із провідних факторів, що забезпечує якість освіти, а його майстерність ми розглядаємо як найвищий рівень педагогічної діяльності, як вияв творчих здібностей та обдарувань. Для досягнення педагогічної майстерності студенту потрібно сформувати відповідні здібності, бажання постійно вчитись і вдосконалювати свою майстерність. Адже підготовка до професійної діяльності майбутнього вчителя хімії досягне мети, якщо в результаті вдасться сформувати творчого, ініціативного, активного професіонала своєї справи, який буде готовим до регулярної самоосвіти і в майбутньому зможе сформувати творчі особистості своїх учнів, здатних до постійного саморозвитку.

Ключовим компонентом професіоналізму майбутнього вчителя є професійна компетентність. На думку С/У. Гончаренко, компетентність є «сукупністю знань і умінь, необхідних для ефективної професійної діяльності; вміння аналізувати, передбачати наслідки професійної діяльності, використовувати інформацію» [3, с 149].

Активізація професійної компетентності майбутнього вчителя хімії є важливою умовою успішності навчального процесу, оскільки вона суттєво впливає на підвищення рівня пізнавальної та професійної активності студента, на його професійне самовдосконалення. Так, О.С. Прокопова зазначає, що «професійне самовдосконалення сприяє формуванню у вчителя позитивної мотивації до професійної діяльнос-

ті, гуманістичного ставлення до учнів і є важливою умовою ефективності його професійної діяльності» [4].

І на сьогодні основною причиною невідповідності між наявним рівнем і високими шімогами до професійної підготовки майбутніх учителів хімії у вищому навчальному закладі є відрив теорії від практичної діяльності. Адже, формування готовності майбутніх учителів до здійснення професійної діяльності - це, в першу чергу, накопичення знань, умінь і навичок практичної діяльності. Так, саме через використання всіх видів хімічного експерименту, дидактичних ігор, розв'язування різних типів хімічних задач здійснюється підвищення внутрішньої мотивації до вивчення хімії студентами та, в подальшому, впливає на результати їх професійної діяльності в загальноосвітній школі.

Отже, сучасному загальноосвітньому навчальному закладу потрібен, по-перше, вчитель-професіонал, який буде творчою, креативною, ініціативною особистістю, здатною до самовдосконалення, саморозвитку та самонавчання протягом усього життя; по-друге, вчитель-дослідник, який здійснюватиме щоденну кропітку роботу над розвитком своїх здібностей під час проведення різних видів хімічного експерименту. Адже саме хімічний експеримент є основним засобом наочності та сприяє формуванню стійкого інтересу до хімії. Тому, починаючи ще з студентських років, потрібно набувати професійного саморозвитку, самовдосконалювати свої вміння та навички, заповнювати прогалини у теоретичних знаннях з хімії, відпрацьовувати рецептуру та техніку проведення хімічних дослідів як в урочній, так і в позаурочній (позакласній) роботі з хімії. Майбутній вчитель хімії має орієнтуватися на досягнення високого рівня педагогічної майстерності, виробляти прагнення до неперервної освіти шляхом самовдосконалення, що в подальшому забезпечить його успішну адаптацію до професійної діяльності в загальноосвітньому навчальному закладі.

ЛІТЕРАТУРА

1. Наказ МОН України «Про затвердження галузевої Концепції розвитку неперервної педагогічної освіти» № 1176 від 14 серпня 2013 року. Режим доступу: http://osvita.ua/legislation/Ser_osv/36816/.
2. Педагогічна майстерність: Підручник / І. А. Зязюн, Л. В. Крамущенко, І. Ф. Кривонос та ін.; За ред. І. А. Зязюна. - К.: Вища шк., 1997. - 349 с: іл.
3. Професійна освіта: словник: навч. посібник / уклад. С. У. Гончаренко та ін.; за ред. Н. Г. Ничкало. - К.: Вища школа, 2000. - 380 с
4. Прокопова О. С Система професійного самовдосконалення вчителя хімії середньої школи : автореф. дис. на здобуття наук, ступеня канд. пед. Наук : спец. 13.00.04 «Теорія і методика професійної освіти»/О. С Прокопова.- К. : 2003.- 20 с.